

Esiselvityshanke: Rahapika-arpojen (raaputusarvat) voittojen lunastaminen

Asettaminen

Sisäministeriö on tänään asettanut esiselvityshankkeen selvittämään Veikkaus Oy:n rahapika-arpaan (raaputusarvat) sisältyvän voiton lunastamisen mahdollisuutta muun kuin arvan ostaneen henkilön toimesta.

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 26.1.2026–31.3.2026.

Tausta

Arpajaislakiin sisältyvät raaputusarpoja koskevat säännökset

Veikkaus Oy:llä on arpajaislain (1047/2001) nojalla yksinoikeus rahapeliin toimeenpanemiseen. Veikkaus Oy:n rahapika-arvat eli niin sanotut raaputusarvat ovat rahapeliin sallittuja toimeenpanemuotoja koskevassa lain määritelmäsäännöksessä tarkoitettuja raha-arpajaisia. Sisäministeriön asetus Veikkaus Oy:n rahapeliin pelisäännöistä sisältää tarkemmat määräykset rahapika-arpojen arvonnasta, voitonjaosta ja voitonmaksusta. Veikkaus Oy:n myymiä raaputusarpoja ovat esimerkiksi Ässä-arpa, Luonto-arpa, Casino-arpa ja Onnensanat. Veikkaus Oy myy myös kausiluonteisia arpoja, kuten Joulukalenteri-arpaa. Raaputusarvat ovat Veikkaus Oy:n omaehtoisesti asettaman vuositappiorajan piirissä. Raaputusarpojen markkinointi on sallittua arpajaislaissa säädetyin rahapeliin markkinointia koskevin rajoituksin.

Arpajaislain uudistuksessa vuonna 2022 lakiin lisättiin säännökset kaikkea Veikkaus Oy:n rahapelaamista koskevasta pakollisesta tunnistautumisesta. Tunnistautuminen tuli voimaan asteittain. Raaputusarvat siirtyivät pakollisen tunnistautumisen piiriin vuoden 2024 alussa. Laki sisältää säännökset raha-arpajaisista saadun voiton perimisestä ja voittojen perimiseen sovellettavista määräajoista.

Poliisihallitus on Veikkaus Oy:lle helmikuussa 2023 antamassaan lausunnossaan katsonut, että pakollisen tunnistautumisen käytännön toteutuksessa on huomioitava, että pelaaja tunnistautuu sekä rahapeliä ostaessa että voittoa lunastaessa. Rahapelaaminen on henkilökohtaista ja rahapelin ostajan ja rahapelivoiton lunastajan tulee olla sama luonnollinen henkilö.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Rahapelilakiin sisältyvät raaputusarpoja koskevat säännökset

Eduskunnan 16.12.2025 hyväksymän ja pääosin 1.7.2027 voimaan tulevan rahapelilain (10/2026) mukaan raha-arpajaisten toimeenpanoon voidaan myöntää yksinoikeustoimilupa. Laissa rahapelaamisella tarkoitetaan rahapelin ostamisen, pelaamisen ja mahdollisen rahavoiton lunastamisen muodostamaa kokonaisuutta. Rahapelilaki sisältää rahapika-arpajaisen määritelmän. Laki sisältää säännökset pakollisesta tunnistautumisesta sekä säännökset rahapelien markkinoinnista. Raaputusarpojen markkinointi on sallittua laissa säädetyin rahapelien markkinointia koskevin rajoituksin. Laki sisältää säännökset raha-arpajaisista saadun voiton lunastamisesta ja voittojen lunastamiseen sovellettavista määräajoista.

Raaputusarpojen lahjaksi antaminen rahapelilain eduskuntakäsittelyssä

Eduskunnan hallintovaliokunta on käsitellyt raaputusarpojen lahjaksi antamista rahapelijärjestelmän uudistamista koskeneeseen hallituksen esitykseen (HE 16/2025 vp) antamassaan mietinnössä (HaVM 28/2025 vp). Valiokunta toteaa, että rahapeliuudistukseen liittymättömänä asiana valiokuntakäsittelyn kuluessa on noussut esiin kysymys siitä, että Veikkaus Oy:n raaputusarpojen (rahapika-arvat) antaminen lahjaksi tulisi sallia. Arpajaislakiin on lisätty säännökset kaikkea rahapelaamista koskevasta pakollisesta tunnistautumisesta lailla 1284/2021. Veikkaus Oy:n mukaan lainsäädännöllä mahdollistettiin pelaamisen täystunnistautumisen toteuttaminen, joka on ollut keskeinen osa yhtiön vastuullisen pelaamisen ekosysteemin rakentamista. Raaputusarvat ovat siirtyneet tunnistautuneen pelaamisen piiriin vuoden 2024 alusta lukien. Se, että raaputusarpoja ei voi antaa lahjaksi, perustuu Veikkaus Oy:n mukaan Poliisihallituksen voimassa olevaa arpajaislakia koskevaan tulkintaan, että rahapelin ostajan ja rahapelivoiton lunastajan tulee olla sama luonnollinen henkilö.

Valiokunta toteaa, että sen asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin, että ehdotettua rahapelilakia ja voimassa olevaa arpajaislakia tulisi muuttaa niin, että lahjaksi annettujen raaputusarpojen lunastaminen olisi mahdollista ilman pakollista tunnistautumista siten, että niin arvan ostaneen henkilön kuin voiton lunastavankin henkilön tulisi olla Veikkaus Oy:n asiakkaaksi rekisteröitynyt henkilö. Tällä tavoin on katsottu voitavan varmistaa, että pelaaminen pysyy asianmukaisesti valvottuna, alaikäisten osallistuminen estetään ja rahapelaamisen haittojen ehkäisemiseksi käytössä olevat kontrolloikeudet huomioidaan.

Valiokunta toteaa, että sen saaman selvityksen mukaan asiaan liittyy erilaisia näkökohtia. Arpajaislain muutoksella, jolla siirryttiin tunnistautuneena pelaamiseen kaikissa rahapeleissä, on ollut tarkoitus tehostaa yksinoikeusjärjestelmän kykyä torjua rahapelihaittoja ja vahvistaa yksinoikeusjärjestelmän EU-oikeudellista hyväksyttävyyttä. Selvityksen mukaan rahapelien lahjaksi antamista ei pidetä ongelmattomana rahapelihaittojen syntymekanismien näkökulmasta. Henkilöillä, joilla on ollut ongelmia rahapelaamisen kanssa, arvan lahjaksi saaminen voi lisätä riskiä siitä, että pelaaminen riistyy hallinnasta. Ehdotuksessa nähdään myös pelaamiseen kannustavia ja rahapelaamista normalisoivia elementtejä.

Valiokunnan ehdottamassa ja eduskunnan hyväksymässä lausumassa eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää raaputusarpojen lahjaksi antamisen mahdollisuudet viipymättä ja ryhtyy mahdollisesti tarvittaviin lainsäädäntötoimiin (EV 170/2025 vp).

Tavoite ja tehtävä

Hankkeen tavoitteena on laatia arviomuistio, jossa selvitetään raaputusarpaan sisältyvän voiton lunastamisen mahdollisuutta muun kuin arvan ostaneen henkilön toimesta.

Hankkeen tehtävänä on:

- selvittää arpajaislain ja rahapelilain asiaan liittyvät säännökset ja arpajaislain pakollista tunnistautumista ja voittojen lunastamista koskeva valvontaviranomaisen tulkinta
- selvittää ja arvioida rahapika-arvoilla pelaamista sekä rahapika-arpojen tuotepiirteitä ja ominaisuuksia
- selvittää ja arvioida EU:n sisämarkkina- ja kilpailuoikeudellisia reunaehtoja mahdollisille lainsäädäntömuutoksille

- laatia säännösmuutosehdotukset arpajaislakiin ja rahapelilakiin, jotka mahdollistavat arpaan sisältyvän voiton lunastamisen muun kuin arvan ostaneen henkilön toimesta
- arvioida mahdollisten lainsäädäntömuutosten vaikutuksia.

Hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rahapelihaittojen torjunnan näkökulmasta lasten ja nuorten altistumiseen rahapelaamiselle.

Organisointi

Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii neuvotteleva virkamies Jukka Tukia. Valmisteluun osallistuu neuvotteleva virkamies Elina Rydman. Hankkeen avustajana toimii säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen.

Kuulemiset

Hankkeessa on kuultava sosiaali ja -terveysministeriötä ja sen yhteydessä toimivaa sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivaa rahapelien toimeenpanosta aiheutuvien haittariskien ja haittojen arviointiryhmää, Poliisihallitusta, rahapelihaitta-asiantuntijoita, rahapelihaittatyön parissa työskenteleviä kokemusasiantuntijoita, kilpailuoikeuden asiantuntijoita, EU:n sisämarkkinaoikeuden asiantuntijoita sekä Veikkaus Oy:tä. Hankkeessa voidaan kuulla myös muita asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä. Mahdolliset kustannukset maksetaan sisäministeriön toimintamenomomentilta 26.01.01.1. Hankkeeseen käytettävä työaika ja muut kulut kirjataan sisäministeriön osalta toimintokohteelle 2000520100.

Osastopäällikkö

Tomi Vuori

Lainsäädäntöjohtaja

Katriina Laitinen

Liitteet

-

Jakelu

Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia
Neuvotteleva virkamies Elina Rydman
Säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen

Tiedoksi

Sisäministeri Mari Rantanen
Valtiosihteeri Heikki Tamminen
Kansliapäällikkö Matti Sarasmaa
Sisäministeriön viestintäyksikkö
Rahapeliasioden neuvottelukunta

VN/1728/2026-SM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: